

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка праці й соціально-трудові відносини»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність **051 Економіка**

Освітня програма «Економіка підприємства»

(скорочений термін навчання – 2 роки)

Рік навчання 1, семестр 2

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська

Ланченко Євгеній Олександрович, д.е.н., доцент

Кафедра економіки, корпус. 10, к.407, тел. 527-82-69;
lanchenko@ukr.net, 050-620-59-37 (Viber)

<http://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=990>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Знання основ економіки праці та соціально-трудових відносин допомагає визначати й аналізувати показники та резерви збільшення продуктивності праці в господарських формуваннях, формувати внутрішньогосподарську базу планування персоналу, механізм використання фонду оплати праці, оптимізувати структуру заробітної плати, досліджувати розвиток системи соціально-трудових відносин в економіці, світового ринку праці тощо.

Для фахівців економічного профілю необхідним є набуття компетентностей з питань установлення норм праці, застосування форм і систем оплати праці персоналу, регулювання соціально-трудових відносин і обґрунтування напрямів розвитку ринку праці. Важливе місце в підготовці студентів займає формування навичок налагодження механізму соціального партнерства в підприємстві як основи раціональної організації праці. Головною метою вивчення студентами дисципліни є опанування науковими засадами ефективного використання трудового потенціалу, застосування методів нормування, організації та мотивації праці.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК4. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів і колективу.

ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, поваги до різноманіття думок, індивідуальних і міжкультурних відмінностей людей.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Праця як головний фактор виробництва	2/0	Розуміти об'єкт, предмет і методи вивчення дисципліни, специфіку розвитку соціально-трудових відносин в економіці	Виконання самостійної роботи	5
Тема 2. Трудові ресурси й трудовий потенціал суспільства	0/2	Вміти аналізувати стан формування й використання трудових ресурсів в економіці, продуктивність праці	Виконання практичної роботи	5
Тема 3. Система соціально-трудових відносин	1/2	Розуміти механізм регулювання соціально-трудових відносин, порядок соціального діалогу й укладання колективного договору в підприємствах	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	10
Тема 4. Організація і методичні засади нормування праці	2/2	Вміти застосовувати способи вивчення трудових процесів. Застосовувати класифікацію затрат робочого часу для розрахунку норм праці й планування потреби в робочій силі в підприємствах	Виконання практичної роботи	5
Тема 5. Нормування праці в підприємствах	0/4	Знати нормоутворюючі фактори на видах робіт. Вміти застосувати методики нормування праці в підприємствах	Виконання практичної роботи	10
Тема 6. Нормування праці на ручних і транспортних роботах	0/4	Розуміти нормоутворюючі фактори на видах робіт. Вміти застосувати методики нормування праці в підприємствах	Виконання практичної роботи	5
Тема 7. Нормування чисельності працівників профільних служб підприємств	2/2	Вміти застосовувати методики нормування чисельності профільних служб підприємств. Вміти їх застосувати на практиці	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	10
Модульний контроль			Підсумковий тест	50
Підсумковий бал за модуль 1				100
Модуль 2				
Тема 8. Основи організації праці	0/2	Вміти формувати режими праці й відпочинку для різних категорій працівників	Виконання практичної роботи	5
Тема 9. Загальні положення оплати праці	0/2	Вміти аналізувати динаміку змін заробітної плати в економіці, її галузях, виявляти тенденції і фактори впливу. Уміти проводити індексацію заробітної плати	Виконання практичної роботи	5
Тема 10. Тарифна система й форми оплати праці	2/2	Розуміти механізм побудови тарифної системи оплати праці. Розрізняти форми й системи оплати праці й уміти правильно застосовувати їх для відповідних працівників і видів робіт	Виконання практичної роботи	5
Тема 11. Оплата праці в бюджетній сфері	2/2	Вміти формувати посадові оклади по оплаті праці за Єдиною тарифною сіткою для персоналу бюджетної сфери. Застосовувати доплати й надбавки по оплаті праці	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	10

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
Тема 12. Оплата праці в підприємствах	2/2	Розуміти механізм побудови мотиваційного механізму, застосування різних систем оплати праці в підприємствах. Застосовувати рекомендації оплати праці в підприємствах	Виконання практичної роботи	10
Тема 13. Зайнятість і соціальний захист населення	0/2	Знати класифікацію видів зайнятості та безробіття, механізм функціонування ринку праці. Розуміти й обґрунтовувати необхідні заходи соціальної політики держави	Виконання практичної роботи	5
Тема 14. Формування й розвиток ринку праці	0/2	Знати механізм функціонування ринку праці й аналізувати стан попиту й пропозиції на ньому, визначати напрями збільшення попиту на робочу силу	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	5
Тема 15. Світовий досвід регулювання соціально-трудових відносин	2/0	Набути знань про напрями діяльності Міжнародної організації праці. Розрізняти моделі регулювання соціально-трудових відносин	Виконання самостійної роботи	5
Модульний контроль			Підсумковий тест	50
Підсумковий бал за модуль 2				100
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних (модульних) робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Економіка праці й соціально-трудова відносина: навчальний посібник / Ткачук В.А., Ланченко Є.О., Балан О.Д., Гаврилюк І.П. К.: НУБіП України, 2022. 616 с.
2. Економіка праці і соціально-трудова відносина: підручник / Шкільов О.В., Балан О.Д., Ткачук В.А., Ланченко Є.О., Гаврилюк І.П., Ярославський В.А., Барабан С.С.; за ред. О. В. Шкільова. Київ: ЦП «Компринт», 2015. 750 с.
3. Ланченко Є.О., Тимошенко М.М. Економіка праці і соціально-трудова відносина: навч. посіб. Житомир: Полісся, 2010. 280 с.
4. Ткачук В.А., Ланченко Є.О., Костюк Т.О. Практикум з економіки праці і соціально-трудова відносина: навч. посібник. Київ: НУБіП, 2018. 555 с.
5. Ланченко Є.О. Розвиток соціально-трудова відносина в аграрній сфері: монографія. Київ: ЦП «Компринт», 2022. 266 с.
6. Ланченко Є.О. Формування системи соціально-трудова відносина у аграрному секторі економіки: монографія. Київ: ЦП «Компринт», 2019. 556 с.